
Saksnr: 2020/74003-105
Saksbehandlar: Hans Inge Gløppen

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Hovudutval for næring		25.05.2021
Fylkesutvalet		01.06.2021
Fylkestinget		16.06.2021

Vedtak av "Berekraftig verdiskaping - regional plan for innovasjon og næringsutvikling 2021 - 2033"

Forslag til innstilling/vedtak

1. Fylkestinget i Vestland vedtek «*Berekraftig verdiskaping - regional plan for innovasjon og næringsutvikling 2021 - 2033*» med dei endringar som kjem fram i saka.
2. Fylkestinget ber om at følgjande temaplanar vert utarbeidd i perioden:
  - Temaplan reiseliv
  - Temaplan landbruk, inkludert jordvern
  - Temaplan breiband og digitalisering
  - Temaplan forskning
3. Fylkestinget gir fylkesrådmannen fullmakt til å gjere tekstlege endringar i plandokumentet i tråd med rammene i denne saka. Dette skal skje i samråd med fylkesordførar
4. Fylkestinget ber fylkesrådmannen om å utarbeide eiga sak om handlingsprogram 2022-2025 til fylkestinget som vidare oppfølging av planen

Samandrag

Fylkesutvalet vedtok 19. januar 2021 i PS 11/2021 å senda «*Berekraftig verdiskaping - regional plan for innovasjon og næringsutvikling 2021 - 2033*» på høyring og offentleg ettersyn, med høyringsfrist 26. mars 2021. Det kom 76 skriftleg innspel. I tillegg har det vore gjennomført sju regionale, digitale høyringsmøte som samla over 400 deltakarar, deriblant 32 ordførarar og fleire næringsaktørar. Omlag 40 munnlege innspel er notert ned frå desse møta.

Dei fleste høyringspartane gir støtte til at det er gode mål og strategiar i planen, og at den kan fungera godt som eit felles overordna styringsverktøy. Dette gjeld og for kommunane i Vestland, der denne planen vil være eit felles overordna styringsdokument på næringsområdet. Sentrale innspel og vegval knytt til plandokumentet er lagt fram for Næringsforum Vestland, og deretter vurdert av hovudutval for næring. Høyringsrapport med alle innspel og tilrådingar ligg ved saka.

Fylkesrådmannen rår til at planen vert vedteken med dei endringar som er foreslått i saka.

Rune Haugsdal
fylkesrådmann

Bård Sandal
fylkesdirektør

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Utviklingsplan for Vestland 2020-2024 slo fast at for å stimulere til verdiskaping gjennom auka omstillingsevne og det grøne skiftet, er det nødvendig med ein oppdatert regional innovasjons- og næringspolitikk og ein ny regional plan. Innhaldet og satsingsområda i planen er utvikla gjennom samarbeid og samhandling med næringsliv, arbeidsliv, FoU-institusjonar, kommunar og regionale statlege aktørar. Næringsforum Vestland har ei sentral rolle i dette samarbeidet. Dei er styringsgruppe for planarbeidet, og har også ansvar i oppfølginga av planen. Medlemmer i Næringsforum Vestland er Innovasjon Noreg Vestland, Statsforvaltaren i Vestland, Fiskeridirektoratet Region Vest, NAV Vestland, Universitetet i Bergen, Høgskulen på Vestlandet, Norges Handelshøyskole, NHO Vestlandet, LO-sekretariatet i Vestland, KS Vestland, Bergen kommune og regionansvarleg for Norges forskingsråd. Fylkesdirektør for Innovasjon og næringsutvikling er leiar for forumet.

Regional plan for innovasjon og næringsutvikling er ein plan for heile Vestland fylke. Planen er fylket - ikkje fylkeskommunen - sin felles plan for innovasjon og næringsutvikling. Svært mange personar både i fylkeskommunen og i andre organisasjonar har vore involvert i arbeidet med utarbeiding av planen. Arbeidsgruppene innanfor kvar satsing har vore sentrale. Arbeidsgruppene vart sett ned for at dei planen vedkjem, som vil vere heilt avgjerande for å setje planen ut livet, skulle få påverke innhaldet. 50 personar har vore involvert i arbeidsgruppene. Parallelt med dette har det blitt jobba med heilskapen i planen, planstruktur med handlingsprogram, samordning med andre prosessar og planlegging av det vidare arbeidet, og det har blitt gjort eit omfattande arbeid med kunnskapsgrunnlaget for planen.

Medverknad frå dei planvedtaket vedkjem har vore viktig heilt frå staten av planarbeidet, og i heile prosessen med planarbeidet. I tillegg til høyringa og det offentlege ettersynet, er det arrangert sju regionale høyringsmøte. Desse møta vart arrangert digitalt saman med lokalt vertskap og lokal arrangør. Det er ikkje kjøpt inn eksterne konsulent tenester i planprosessen, fordi det har vore viktig å «gjera jobben sjølv» for å bygge kompetanse og eigarskap til den regionale planen.

Vedtakskompetanse

I følgje plan- og bygningslova og Reglement for folkevalde organ og delegering, er myndigheita til å vedta «*Berekraftig verdiskaping - regional plan for innovasjon og næringsutvikling 2021 - 2033*» lagt til Fylkestinget.

Vurderingar og verknader

Økonomi: Når Berekraftig verdiskaping - regional plan for innovasjon og næringsutvikling 2021 - 2033 er vedtatt vil planen gi føringar for prioriteringar i budsjett og økonomiplan frå 2021.

Klima: Klimautfordringane er peikt på som ei sentral utfordring i kunnskapsgrunnlaget til planen. Klimaomstilling og nullutsleppssamfunnet er løfta fram i mål og strategiar.

Folkehelse: I tråd med folkehelselova er det utarbeidd ein folkehelseoversikt som grunnlag for plandokumentata til Vestland fylkeskommune. Utfordringar og moglegheiter som er skildra i oversikta, er lagt til grunn for mål og strategiar, og for vurderinga av behov for planar.

Utviklingsplan for Vestland 2020-2024 (Regional planstrategi): Måla i utviklingsplanen ligg til grunn for «*Berekraftig verdiskaping - regional plan for innovasjon og næringsutvikling 2021 - 2033*»:

- Mål 1: Vestland som det leiande verdiskapingsfylket og nasjonal pådrivar for eit regionalisert og desentralisert Noreg
- Mål 2: Klima og miljø som premiss for samfunnsutvikling
- Mål 3: Lokalsamfunn som ramme for gode kvardagsliv i heile Vestland
- Mål 4: Like moglegheiter til å delta i verdiskaping

Satsingane i planen bidrar alle til å nå mål og strategiar i utviklingsplanen. Når det gjeld FN sine berekraftmål vil planen legge til rette for langsiktig og berekraftig verdiskaping, og særleg bidra til å nå dei økonomisk berekraftmåla.

Prosess og medverknad

Arbeidet med «*Berekraftig verdiskaping - regional plan for innovasjon og næringsutvikling 2021 - 2033*» starta på seinvinteren 2020, og hovudutval for næring vedtok høyringsutkastet til planprogram 14. mai 2020. Fylkesutvalet vedtok planprogrammet for den regionale planen i møte 17. september 2020. I etterkant av desse vedtaka utarbeidde fylkeskommunen, saman med deltakarar frå mange andre organisasjonar, utkast til ny regional plan. Fylkesutvalet vedtok 19. januar 2021 å legge planen ut på høyring med høyringsfrist 26. mars 2021. Høyringsutkastet blei sendt til om lag 200 høyringsinnstansar for uttale.

I samband med høyring og offentleg ettersyn av planen er det arrangert sju regionale, digitale høyringsmøte. Samlingane vart strøyma direkte på internett, og det var mange som følgde møta undervegs. På lenkene under kan du sjå program og kva aktørar som kom med innspel i møta.

- [Sogn i samarbeid med Sogn Næring - 1. mars](#)
Kommunar: Sogndal, Høyanger Vik, Luster, Lærdal, Årdal, Aurland
- [Hardanger og Voss i samarbeid med Ullensvang Næringshage - 3. mars](#)
Kommunar: Voss, Ulvik, Eidfjord, Ullensvang, Kvam
- [Nordfjord i samarbeid med Måløy Vekst - 4. mars](#)
Kommunar: Stryn, Bremanger, Gloppen, Stad, Kinn
- [Sunnhordland i samarbeid med Atheno - 11. mars](#)
Kommunar: Kvinnherad, Etne, Sveio, Bømlo, Stord, Fitjar, Tysnes, Austevoll
- [Sunnfjord i samarbeid med Campus Verftet - 15. mars](#)
Kommunar: Sunnfjord, Hyllestad, Askvoll, Fjaler, Solund
- [Nordhordland i samarbeid med Klar bedrift - 16. mars](#)
Kommunar: Alver, Austrheim, Gulen, Masfjorden, Modalen, Vaksdal, Fedje, Osterøy
- [Bergen i samarbeid med Bergen Næringsråd - 17. mars](#)
Kommunar: Bergen, Bjørnafjorden, Askøy, Øygarden, Alver, Samnanger

Omlag 400 deltakarar deltok på møta. 32 ordførarar, folkevalde og kommuneleiarar heldt innlegg. 32 bedrifter, næringsorganisasjonar, høgskular og andre organisasjonar kom med synspunkta sine på planen. I møta utfordra fylkeskommunen deltakarane med spørsmål retta til kommunar og næringsliv. To sentrale spørsmål var:

- Kan planen fungere som overordna plan for kommunal planlegging og verksemd, på ein slik måte at kommunen berre treng å utvikle eigne handlingsplanar?
- Korleis kan vi mobilisere næringsutøvarar til å delta i arbeidet med oppfølging av planen, både i kommunane og i regionen?

Alle høyringsinnspela er gjort offentleg tilgjengeleg i pdf-format på nettsida:

<https://www.vestlandfylke.no/politikk/hoyringar/hoyring-regional-plan-innovasjon-og-naeringsutvikling/>

Planforslaget har også vore presentert på andre arenaer, som til dømes digitale samlingar for kommunane og ungdomane sitt fylkesting. Internt i fylkeskommunen har det gjennom heile prosessen vore kontakt med alle avdelingar for å informera om planarbeidet, for å få innspel undervegs og for å sjå på koplingar til andre regionale planar som er i prosess.

Den overordna oppsummeringa av høyringsinnspela, som vart presentert for Hovudutval for næring 28. april, er lagt fram for Næringsforum Vestland. Dette forumet er styringsgruppe for det administrative planarbeidet, og har også fått ta stilling til viktige vegval for planen før framlegget er lagt fram for politisk handsaming.

Sentrale innspel og vegval knytt til plandokumentet vart lagt fram for drøfting i hovudutval for næring i eit ekstraordinært møte 12 mai. 2021. Ei samla oppsummering av innspela frå hovudutvalet er referert som eige avsnitt lenger nede i saksframlegget.

Oppsummering av skriftlege høyringsinnspel

Mange er positive til hovudsatsingane og hovudretninga til planen. Fleire peikar på at det positivt at planen er overordna og bransjenøytral, men det er også mange som meiner strategisk retning bør konkretiserast. Fleire vil ha meir merksemd på spesifikke næringar, og fleire peikar på at det er viktig å satse på næringar og område der vi har særskilte føremon. Innspela er varierte, både tematisk og i omfang. Ein del tema går att i høyringsinnspela som til dømes:

- Infrastruktur - både veg og digital infrastruktur
- Kraftsituasjonen, både kapasitet og å nytte verdien lokalt

- Kompetanse og rekruttering
- Gode bu- og arbeidsregionar, attraktivitet, «jobbe frå kor som helst»
- Forsking og utvikling, nettverk og innovative miljø
- Klima og grøn vekst

Det er i stor grad tilslutnad til visjon og dei overordna måla, men fleire kommenterer målet for satsinga Grøn næringsutvikling - om at næringslivet skal vera klimanøytralt i 2033 - bør endrast. Det er også fleire som kommenterer berekraftsomgrepet.

Mange innspel omfattar opplæring og kompetanse. Frå heilt overordna innspel, til innspel som er detaljerte om konkrete tiltak. Innspel på vidaregåande opplæring, etter- og vidareutdannings-tilbod, høgskule og universitet, kompetanse i arbeidslivet. Tilgang på rett kompetanse og tilstrekkeleg arbeidskraft - mange kommunar peikar på dette som deira største utfordring. Utdanningsinstitusjonane må dimensjonere tilboda sine i tråd med arbeidslivet sine behov for kompetanse. Nye verdikjeder og forretningsområde set krav til ny kompetanse og utdanningstilbod. Store rekrutteringsutfordringar i enkelte kommunar. Viktig å halde på nyutdanna arbeidskraft (både i fylket og lokalt). Gjere utdanning meir tilgjengeleg gjennom desentraliserte og fleksible utdanningstilbod. Samarbeidet mellom utdanningsinstitusjonar og arbeidslivet må forsterkast

Fleire etterlyser meir spissing, både i planen, men særleg i handlingsprogram og i vidare oppfølging. Det er kome ein god del innspel om tiltak i handlingsprogram. Fleire av innspela handlar om medverknad. Partnerskapen ønskjer å bidra når planen skal konkretiserast i handlingsplanar, og i iverksetjing av planen. Dette kom klart fram både på dei digitale høyringsmøta og i høyringssvara. Fleire peikar på at ansvar og roller må spesifiserast tydelegare, og at det bør vere større deltaking frå distrikta, kommunar, regionråd og næringsliv.

Oppsummering av dei regionale høyringsmøta

Det var god deltaking og stort engasjement på alle høyringsmøta. Mange nyttige innspel frå heile Vestland, og frå næringsaktørar som representerer ulike næringar. Fleire aktørar med innlegg på høyringsmøta, har også sendt skriftlege innspel. Det var likevel over 40 aktørar som hadde innlegg på møta som *ikkje* har sendt skriftlege innspel. Referata frå alle høyringsmøta er difor brukt til å fange opp innspel som ikkje er dekkja av dei skriftlege innspela

Mange er opptatt av den grønne omstillinga, kraftsituasjonen, fornybar energi og at vi må bruke ressursane betre lokalt. Industri, havbruk, landbruk og reiseliv er næringar som blir nemnt mykje. Areal er eit tema som det vart snakka mykje om, mellom anna knytt til rekkefølgekrav og kor viktig det er å ha rett areal til rett tid.

Infrastruktur for næringsliv og bu- og arbeidsregionar er ofte nemnt, både vegar og i tema som er mest aktuelle for regional transportplan. Digitale infrastruktur blir trekt fram som svært viktig for vidare utvikling. Både digital infrastruktur og kollektivtilbod blir ofte knytt til levande bygder og distrikt, og næringsutvikling i distrikta. Mange er opptatt av at korona har vist moglegheitene for utflytting av arbeidsplassar.

Kompetanse i arbeidslivet, utdanningstilbod og korleis ein skal få til eit godt samarbeid mellom FoU, skular og næringsliv er også viktig. Teknologitviking, innovative offentlege innkjøp og sirkulærøkonomi blir trekt fram.

Fleire er opptatt av at planen må få konkrete tiltak, og at utviklinga må skje på næringslivet sine premisser. Det blir også etterlyst rolleavklaringar, peika på kor viktig medverknad og regional samordning er, og kommunane og regionråda sine roller blir trekt fram. Eit konkret tiltak som går att i høyringsmøta er ynskje om å få på plass kommunale næringsfond.

Innspel frå hovudutval for næring 12. mai 2021

Ekstramøtet i hovudutval for næring hadde bakgrunn utvalet sitt ynskje om prosess/arbeidsmøte knytt til høyringsinnspela. Hovudutval for næring sluttar i stort opp om val av strategiske tema. Hovudutvalet syner særleg til innspela i høyringa om å spisse, forenkle og konkretisere planen. Vidare er utvalet av den meining at arbeidet og strategiske val som ligg i Vestlandsenarioet 2030 er eit godt grunnlag for å utvikle Vestland vidare basert på naturgitte og komparative fortrinn. Ei utvikling som må skje i tett samarbeid med næringsliv, academia og kommunar. Utvalet tok sentral innspel og vegval til vitande og bad administrasjonen merke seg hovudutvalet sin merknader som kom fram under møtet. Her er merknadene:

- Hovudutvalet er positive til administrasjonen sine framlegg om eigne temaplanar for reiseliv, landbruk, inkl. jordvern, breiband, digitalisering og forskning.
- Fornybar energi er eit viktig strategisk tema for utvikling og omstilling. I tillegg til produksjon av ny energi og tilstrekkeleg nettkapasitet, bør reduksjon av energibehovet hjå eksisterande næringsliv også ha fokus.
- Hovudutvalet ser det som avgjerande viktig at kompetanseutvikling og tilgang på arbeidskraft vert eiga satsing. Innanfor kompetanse er det viktig å framheve behovet for fleire lærlingar, og eit endå meir fleksibelt tilbod for etter- og vidareutdanning ute i distrikta som er i regi av universiteta, høgskulane og fagskulane.
- Attraktivitet og bulyst er viktige element for å tilgang på arbeidskraft og bør inngå i satsinga.
- Utflytting av statlege arbeidsplassar bør vektast meir, og sjåast i samanheng med moglegheita for å etablere fleire tverrsektorielle kontorfellesskap.
- Desentralisering er vedteken premiss for utvikling av Vestland, og det bør utarbeidast eigen temaplan/strategi for dette.
- Det bør utviklast ein eigen strategi for utvikling av verktøy og verkemiddel for industrien, der dei ulike miljøa kan arbeide saman på tvers med kvarandre og med kompetanse/FOU-miljøa i Bergen. Vekstkraft og eksportpotensiale er avgjerande for auka verdiskaping.
- Kompetanseutvikling / arbeidslivet må løftast meir fram som ei fjerde satsing i tillegg til «grøn næringsutvikling», «innovative og inkluderande samfunn» og «areal til næringsutvikling».
- God infrastruktur er heilt avgjerande for næringsutvikling; vegar, hamner, breiband, kraftlinjer/elforsyning. Må koma sterkare fram i planen, samordna med Regional transportplan
- Vekstkraft og eksportpotensiale i industrien må ha sterk fokus, sett i samanheng med behovet for å omstilla seg i møte med ny teknologi og digitale løysingar.
- Forsking og utdanning må få ei meir tydeleg rolle - og samspelet mellom dette og industri, til dømes gjennom næringsretta PhD.
- Næringslivet må bli sterkt involvert som deltakarar og premissleverandørar i det vidare arbeidet med næringsutvikling
- Få planar, strategiske og med konkrete satsingar. Rask framdrift, i korte og effektive prosessar
- Samarbeid og involvering, med lokalt handlingsrom og ansvar
- Investeringar, innovasjon og omstilling er avhengig av eit lønsamt og vekstkraftig næringsliv.
- Koronarelaterte utfordringar må konkretiserast og ha stor merksemd på kort sikt, med tanke på jobbskaping og tiltak for å redusera arbeidsløyse
- Berekraft med god ballanse; økonomisk, sosialt og klima og miljø
- Næringsplanen skal støtta initiativ og utvikling, oppfølginga må vera open også for tiltak som ikkje er direkte omtala
- God balanse mellom næringsnøytrale verkemiddel og offensiv satsing på fortrinn og vekstfremjande næringar (energi, marine og maritime, reiseliv, teknologi, landbruk)

Fylkesrådmannen si vurdering av innspela

I det følgjande er det løfta fram viktige prioriteringar og vegval knytt til plandokumentet, basert på innspela i høyringsrunden. Prioriteringane og vegvala er vurdert av Næringsforum Vestland, som er styringsgruppe for den administrative planprosessen, i møte tysdag 4.mai 2021. Deretter er vurderingane presentert for hovudutval for næring 12. mai 2021. Drøftinga i saka med framlegg til endringar i planen, er gjort med utgangspunkt i desse hovudpunkta:

1. «Kompetanseutvikling i arbeidslivet» som eiga satsing
2. Løfte fram viktige strategiske tema i planen
3. Kopling til andre regionale planar og forslag om eigne temaplanar
4. Mål for satsinga Grøn næringsutvikling - netto null-utslepp
5. Berekrafts-omgrepet
6. Samarbeid med kommunar og regionar
7. Korona-pandemien

8. Andre justeringar i plandokumentet

1. «Kompetanseutvikling i arbeidslivet» som eiga satsing

Mange høyringsinnspel går på kompetanse. Det er også sterke politiske signal om at dette er svært viktig. Fylkesrådmannen si tilråding er at «*Kompetanseutvikling i arbeidslivet*» vert lyfta inn som ei fjerde satsing. Dette kjem i tillegg til dei tre satsingane på høvesvis «*Grøn næringsutvikling*», «*Innovative og inkluderande samfunn*» og «*Areal til næringsutvikling*». Næringsforum Vestland, som er styringsgruppe, støttar dette forslaget. Det same gjer hovudutval for næring.

Forslaget om å gjera dette til ei eiga satsing er grunngjeve med at skal Vestland lukkast, må vi byggje kompetanse for framtida, både i privat og offentleg sektor. Bedriftene i Vestland kan ikkje lukkast med omstillingsarbeidet utan tilgang på rett kompetanse og tilstrekkeleg arbeidskraft. Nye verdikjeder og forretningsområde set krav til ny kompetanse. Offentleg sektor må sikre gode og effektive tenester til innbyggjarane gjennom auka bruk av digitalisering og ny teknologi. Vestland har mange utdannings- og forskingsinstitusjonar med sterke fag- og kompetansmiljø som er avgjerande for utviklinga av eit nyskapande næringsliv. Det er viktig å byggje kapasitet og kunnskap i desse miljøa som er relevant for den grønne omstillinga. Kva type kompetanse arbeidslivet har behov for i framtida, må avdekkast gjennom eit tett samarbeid mellom næringslivet, offentleg sektor og forskings- og utdanningsinstitusjonane.

Mål for satsinga: Fleire arbeidstakarar med rett kompetanse

Strategisk tilnærming er:

- Rett kompetanse for framtida
- Sikre tilgang på arbeidskraft
- Samarbeid om kompetanseutvikling.

Fylkesrådmannen meiner også at det er svært viktig at kompetanseutvikling i arbeidslivet blir løfta fram som eit viktig tema i denne planen, i påvente av ny regional plan for kompetanse.

2. Løfte fram viktige strategiske tema i planen

For å ta høgde for dei innspela som handlar om at planen er for bransjenøytral og har for lite merksemd på næringar og bransjar der Vestland har særskilte fortrinn, ynskjer fylkesrådmannen å løfta tydelegare fram enkelte verdikjeder og overordna tematikk identifiserte i scenarioanalysen (og omtala i utfordringskapitelet i planen). Innan satsinga «*Grøn næringsutvikling*» er nokre område løfta fram som spesielt viktige i den store omstillinga Vestland står framfor. Argumenta for dei, er som følgjer:

Fornybar energi. Vestland er det viktigaste energifylket i landet, og omstillinga frå svart til grøn energi må lukkast her. Opnar for gode koplingar til den komande regionale planen for fornybar energi, nye verdikjeder med industrielt preg, utfordringar med kapasitet i nettet, samt regional utvikling som gjer at kommunar kan utvikle og bruke ressursar lokalt.

Havnæringer. Utgangspunktet er godt - sidan vi har svært kompetente arbeidstakarar. verdslaiande verksemdar, klynger og kunnskaps- og forskingsmiljø i havnæringsane i heile Vestland. Forskningsrådet si havportefølje målber i tillegg satsingar på det marine, det maritime, havbruk og havteknologi.

Teknologi og industri. Det har kome innspel om at plandokumentet bør innhalda eit avsnitt om industri som må omstilla seg i møte med ny teknologi og digitale løysingar. Nye arbeidsplassar oppstår i stor grad der det vert levert produkt og tenester som stør digitalisering. På same måte vil digitaliseringa krevje industriell produksjon, kompetanse og omstilling av eksisterande industri.

Sirkulærøkonomi. Sirkulærøkonomi omfattar alle bransjar, men ulike bransjar har ulike problemstillingar. Fylkesrådmannen vil at planen skal få fram at sirkulærøkonomi blir ei overordna føring og eit viktig verktøy i heile planperioden. Sirkulærøkonomi blir ein tung føresetnad for å delta i EU-program, og regelverk og rammevilkår kjem til å bli tilpassa «green deal-strategien» på dette området. Skissert utvikling når det gjeld sirkulærøkonomi vil krevja kompetanseløft på mange områder i samfunns- og arbeidsliv, noko som er eit ytterlegare argument for kompetanse som eiga satsing.

3. Kopling til andre regionale planar og forslag om eigne temaplanar

Høringsrunden viser at regional plan for berekraftig verdiskaping må sjåast i samanheng med fleire andre regionale planar som skal utarbeidast. Planar som i følgje utviklingsplanen skal utarbeidast er:

- Regional transportplan
- Regional klimaplan
- Regional plan for fornybar energi
- Regional plan for kultur, idrett og friluftsliv
- Regional plan for kompetanse
- Regional plan for senterstruktur

Mange innspel i høyringsrunden til denne planen, passar betre inn i nemnde planar, som alle skal vedtakast seinare i år og neste år. Fylkesrådmannen har meldt desse innspela vidare til dei ansvarlege for desse planprosessane. Detaljane rundt dette går fram av den vedlagte høyringsrapporten.

I utviklingsplanen for Vestland er det signalisert at det trengs færre plandokument, og at fleire temaplanar og strategiar skal innarbeidast i «*Berekraftig verdiskaping - regional plan for innovasjon og næringsutvikling 2021 - 2033*». Dette gjeld:

- Forskingsstrategi for Hordaland
- Strategi for grøn omstilling i Hordaland
- Hydrogenstrategi
- Strategi for biogass
- Temaplan for landbruk i Hordaland
- Temaplanar for reiseliv
- Industristrategi for Sogn og Fjordane
- Strategi for breiband i Sogn og Fjordane
- Strategi for datasenter og digital infrastruktur
- Strategi for nullutsleptransport i Vestland

Fleire høyrings-innspel etterlyser likevel eigne bransjerelaterte strategiar og planar:

- Temaplan for reiseliv
- Temaplan for landbruk
- Jordvernstrategi
- Breibandstrategi
- Datasenterstrategi
- Forskingsstrategi
- Industristrategi
- Strategi for desentralisering av (fylkeskommunale) arbeidsplassar
- Innspel til strategi knytt til bruken av kystlinja
- Strategi for utvikling av verktøy og verkemiddel for industrien
- Temaplan/strategi for desentralisering

Fylkesrådmannen tilrår at nokre av desse innspela vert tatt til følge, og løyst ved å utarbeida eigne temaplanar, noko utviklingsplanen gir rom for. Temaplanar kan utarbeidast for fagfelt der fylkeskommunen som tenesteproducent eller samfunnsutviklar har stor påverknad ut mot samfunnet. Prosesskrava i plan og bygningslova gjeld ikkje for temaplanar. Temaplanar skal bidra til samordna innsats og bruk av verkemiddel og inneheld oftast ein tiltaksdel. Med dette som utgangspunkt vert det tilrådd følgjande temaplanar:

- Temaplan reiseliv
- Temaplan landbruk, inkludert jordvern
- Temaplan breiband og digitalisering
- Temaplan forskning

Fylkesrådmannen viser til utviklingsplanen, og rår til at det ikkje vert laga ei eigne strategiar for utvikling av verktøy og verkemiddel for industrien. I det justerte plandokumentet er teknologi og industri løfta fram som eit viktig strategiske område. Industri blir også innarbeidd som eit viktig tema i handlingsprogram for 2022-2025. Industri og eksisterande verdikjeder som i dag sysselset mange (t.d. prosessindustri), blir i tillegg eit sentralt tema i regional plan for fornybar energi

Når det gjelder eigen strategi/temaplan for desentralisering, meiner fylkesrådmannen at regionsatsinga på smart spesialisering, [Grøn region Vestland](#), vil gje eit viktig regionalt perspektiv på arbeidsplassar. Prosjektet starta 1. mai 2021 og skal i løpet av tida fram til 1. oktober arbeide

saman med kommunar og lokale aktørar i dei ulike regionane i fylket for å oppdage barrierar, konkurransefortrinn og forretningsmoglegheiter for næringslivet. Innspela frå det lokale næringslivet vil bli eit viktig bidrag for den regionale partnerskapen si prioritering av verkemidlar i alle delar av fylket. Fylkesrådmannen meiner prosjektet er ei offensiv tilnærming til utvikling av nye arbeidsplassar og desentralisert vekst i heile Vestland.

4. Mål for satsinga Grøn næringsutvikling - endra frå klimanøytralt til netto null-utslepp

Under satsing på «Grøn næringsutvikling» er hovudmålet i planforslaget som har vore ute på høyring, at «*Næringslivet i Vestland er klimanøytralt i 2033*». Fleire høyringsinnspel tek til ordet for at denne målsetjinga må vera i samsvar med politisk ambisjonsnivå i utviklingsplanen, og det som nasjonalt og internasjonalt blir definert som «*netto null-utslepp*». Utviklingsplanen har som delmål at Vestland skal vere ein pådrivar for nullutslepp innan 2030. EU definerer netto nullutslepp som balanse mellom klimagassutslepp og opptak av klimagassar. Det må fjernast minst like mykje CO₂ frå atmosfæren som det vert slept ut. Fylkesrådmannen rår til at denne planen nyttar same definisjon, og legg til grunn følgjande mål om å kutte CO₂- utslepp og andre sterke klimagassar

- Visjonen om nullutslepp inneber ein utsleppsreduksjon av direkte utslepp med mål om nullutslepp innan 2030.
- Utsleppa vert rekna som CO₂-ekvivalentar, dette inkluderer sterke klimagassar som metan og lystgass, i tillegg til CO₂.
- Alle fossile utslepp skal fjernast.
- Naturlege utslepp frå husdyr og gjødsel vil førekomme, men skal reduserast så mykje som råd.
- Utslepp som ikkje er mogeleg å redusere, kan aktørane sette ut ved kvotekjøp i medhald av GHG-protokollen.

Fylkesrådmannen gjer merksam på at planprogrammet for klimaplanen er under arbeid parallelt med Regional plan for berekraftig verdiskaping. Som del av prosessen er det viktig å definere målsetnadane grundig i tidleg fase, fordi dette vil legge føringar på resten av arbeidet med klimaplanen. Det er også eit viktig moment at det er samsvar mellom dei regionale planane.

5. Berekraftsomgrepet

I høyringsrunden har det også kome spørsmål om korleis vi nyttar omgrepet berekraft. Satsingane denne planen definerer, bidrar alle til å nå mål og strategiar i utviklingsplanen. Når det gjeld FN sine berekraftmål vil planen legge til rette for langsiktig og berekraftig verdiskaping, og særleg bidra til å nå dei økonomisk berekraftmåla

- 8. Anstendig arbeid og økonomisk vekst
- 9. Industri innovasjon og infrastruktur
- 11. Bærekraftige byer og lokalsamfunn
- 12. Ansvarleg forbruk og produksjon
- 13. Stoppe klimaendringane
- 17. Samarbeid for å nå måla

I høyringsrunden er det kome innspel om at «*14. Livet i haveb*» og omgrepet «økologisk berekraft» må takast med i planen. I sjølve plandokumentet er det framlegg om å få fram at for å skape berekraftig utvikling må den regional utviklinga hengja saman på tre områder:

- klima og miljø
- økonomi
- sosiale forhold

Dette blir ofte kalla dei tre dimensjonane i berekraftig utvikling. Det er samanhengen og vektinga mellom desse tre dimensjonane som avgjer om noko er berekraftig.

Fylkesrådmannen sitt framlegg for svara ut innspela i høyringsrunden er å gjera det tydelegare at dei tre dimensjonane også handlar om at økologi er ein del av berekraftsomgrepet.

- klima og miljø
- økonomi
- sosiale forhold

Det er samanhengen og prioriteringar mellom desse tre dimensjonane som avgjer om noko er berekraftig. For ikkje å bruke opp ressursgrunnlaget vårt, må vi finne løysingar som balanserer

belastninga på miljøet med forbruket og økonomien vår, og vi må finne betre måtar å fordele ressursane på. Det er berekraftig både for menneske og miljø.

6. Samarbeidet med kommunar

I Utviklingsplanen er det trekt fram at «*ein skal utvikle gode plattformar for heilskapleg samarbeid med statlege aktørar og kommunane i Vestland. I denne samanheng er det naturleg å knytte tett samarbeid med regionråda i fylket.*» Etter fylkesrådmannen si meining har ikkje dette samarbeidet enno sett seg skikkeleg. KS Vestland har teke ansvar for ein prosess no i 2021 knytt til å legge rammene for ein framtidig Regionrådstuktur i Vestland, sett opp mot ny Kommunelov si ramme for slike organ.

Fylkesrådmannen ser på samarbeidet med kommunane som særskild viktig. Kommunane har ein nøkkelfunksjon for at fylkeskommunen skal kunne løyse oppgåvene sine effektivt og best mogleg. Denne funksjonen er blitt viktigare etter samanslåinga mellom dei to fylka, der det no er 43 kommunar ein skal samarbeide og ha dialog med. Svaret på korleis samarbeidet med kommunar og regionråd skal utviklast og formaliserast er, etter fylkesrådmannen si meining, ikkje naturleg å svara ut i det tolvårige overordna plandokumentet. Samarbeid med kommunar og regionar t.d. gjennom regionale partnerskapen er difor løfta inn som eit sentralt tema i handlingsprogrammet som er lagt ved saka.

7. Korona-pandemien

Vi er framleis midt i korona-pandemien, og veit ikkje kva dette betyr for framtida. Tilgang til breiband og god mobildekning har vorte endå meir kritisk som grunnleggande infrastruktur det siste året. Mykje bruk av heimekontor, endå meir skulearbeid frå heimen og levering av tenester både frå offentleg sektor og privat sektor over nett har vist med all tydelegheit kor viktig telekom-infrastruktur er i eit moderne samfunn. I høve koronaepidemien har også e-helse ei viktig rolle. Velferdsteknologi er svært eigna til å bidra i krisesituasjonar for å trygge brukarar av helse- og omsorgstenestene, hindre smittespreiing. Med utgangspunkt i dette vil fylkesrådmannen understreka at det er viktig at konsekvensane av pandemien blir følgd nøye, særleg i første fase av planperioden.

8. Andre justeringar i plandokumentet

Basert på innspela i høyringsrunden har fylkesrådmannen teke med kulturliv og kulturnæringar som eit viktig grunnlag for å utvikle berekraftige og inkluderande bu og arbeidsmarknadsregionar. Grunngevinga for dette er at eit aktivt, oppdatert og innovativt kulturliv er med på å utvikle samfunnet og set i gang samfunnsmessige endringar. Eit godt kulturliv som fremjar oppleving og deltaking kan også vere viktig for å tiltrekke seg og behalde naudsynt kompetanse og arbeidskraft både i byar og mindre lokalsamfunn. I tillegg er Bergen si rolle som drivkraft for utviklinga i heile landsdelen trekt fram, slik at den er i tråd med formuleringane i Utviklingsplanen.

Handlingsprogram 2021

Berekraftig verdiskaping - regional plan for innovasjon og næringsutvikling (2021-2033) har som hovudmål at:

Vestland er det leiande verdiskapingsfylket basert på berekraftig bruk av naturressursar, grøn næringsutvikling og innovasjon.

Planen er overordna og har eit langsiktig perspektiv, slik at fylkeskommunen, partnerskapen og kommunane kan gjere aktuelle og dynamiske prioriteringar i heile planperioden. Planen blir konkretisert gjennom fireårige handlingsprogram, som årleg skal vurderast for rullering i samsvar med plan og bygningslova (pbl) § 8-1. Det fireårige handlingsprogrammet skal sikre forpliktande samarbeid i partnerskapen og bidra til å prioritere satsingar for å nå målsettingane. Gjennom årsplanar og oppfølging i budsjett og økonomiplan sikrar vi mindre kursjusteringar og økonomiske og administrative rammer for å setje i verk planen

Fylkesrådmannen rår til at vi i første fase av planperioden vedtar det vedlagte Handlingsprogrammet for 2021. Dette handlingsprogrammet har hovudføre mål å beskrive korleis vi skal utarbeide eit handlingsprogram for 2022-2025, eventuell årsplan for 2022 og samordning med budsjettarbeidet for 2022. Fylkestinget skal vedta handlingsprogrammet for 2022- 2025 i desember 2021.

Handlingsprogrammet for 2021 har ikkje tilhøyrande budsjett. Fylkeskommunen og andre partnarar har sikra finansiering av enkelte førebua oppgåver. Døme på slike oppgåver er:

- Prosjektet «Grøn region Vestland, som er oppfølging av Vestlandsscenarioa.
- Temaplan for landbruk
- Temaplan for reiseliv
- Prosjekt Havbyen Bergen

- Kartlegging av innovasjonsinfrastruktur for næringsutvikling i Vestland
- Nettverk for industrikommunar
- Regionråda si rolle i partnerskapen
- Temaplan for breiband og digitalisering
- Avklare etablering av EU-nettverk for Horisont Europa i Vestland

Konklusjon

Medverknad frå samfunnet er vesentleg for å utvikla ein relevant plan som kan setjast i verk og gjennomførast. Planen skal vere ein plan for fylket, og ikkje berre ein plan for arbeidet til fylkeskommunen. Det er eit mål at planen vert så god at kommunane vil bruke han som strategisk grunnlag for deira egne handlingsprogram for næringsutvikling. Slik planen med tilhøyrande handlingsprogram ligg føre i dag, meiner fylkesrådmannen at innspela frå høyringsrunden er godt ivare tatt.

Det fireårige handlingsprogrammet som skal utarbeidast i planperioden blir viktig for vidare oppfølging og justering av plandokumentet. Her vil ytterlegare tiltak knytt til dei fire satsingane bli konkretisert og prioritert. Fylkesrådmannen viser i den samanheng til eiga sak om handlingsprogram 2022-2025 som kjem til fylkestinget som vidare oppfølging av planen

Fylkesrådmannen meiner «*Berekraftig verdiskaping - regional plan for innovasjon og næringsutvikling 2021 - 2033*» har vore utarbeidd i ein god prosess med medverknad eksternt og internt. Utfordringane som har kome fram i prosessen er relevante for den aktuelle situasjonen, og mål og strategiar svarar på utfordringane på ein tenleg måte. Fylkesrådmannen tilrår at planen blir vedteken med dei føreslegne justeringane. Fylkesrådmannen ber samtidig om fullmakt til å gjere tekstlege endringar i tråd med føringar i saka.

Vedlegg:

1. «*Berekraftig verdiskaping - regional plan for innovasjon og næringsutvikling 2021 - 2033*»
2. Høyringsrapport
3. Handlingsprogram 2021